

**Centrum Badań
nad Zagładą Żydów**
Polish Center for
Holocaust Research

Warszawa, 13 września 2016 r.

Oświadczenie członków Centrum Badań nad Zagładą Żydów w sprawie rządowej propozycji zmian w ustawie o Instytucie Pamięci Narodowej

Centrum Badań nad Zagładą Żydów wyraża głębokie zaniepokojenie przyjętym przez rząd na posiedzeniu w dniu 16 sierpnia 2016 roku projektem zmian w ustawie o Instytucie Pamięci Narodowej wprowadzających unormowania prawne, "mające na celu skuteczną ochronę dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej". Przewidują one karanie grzywną lub karą pozbawienia wolności do 3 lat za „przypisywanie narodowi polskiemu lub państwu polskiemu odpowiedzialności (lub współodpowiedzialności) za popełnione przez III Rzeszę zbrodnie nazistowskie lub inne przestępstwa przeciwko pokojowi, ludzkości oraz zbrodnie wojenne”. Jedynym ograniczeniem woluntaryzmu proponowanych przepisów jest wprowadzona tam formuła „wbrew faktom”.

Proponowana w projekcie formuła „ochrony dobrego imienia” jest na tyle pojemna i nieprecyzyjna, że może być interpretowana w zależności od aktualnych potrzeb ustawodawcy i reprezentujących go organów ścigania. Jest to zagrożenie dla całej przestrzeni życia publicznego i toczącej się debaty o polskiej przeszłości. Wejście w życie proponowanych zapisów dałoby władzom możliwość interweniowania nie tylko w dziedziny takie jak publicystyka, edukacja, upowszechnianie badań naukowych czy szeroko rozumiana popularyzacja wiedzy na temat zachowań Polaków podczas II wojny światowej, lecz również – mimo zastrzeżeń ustawodawcy – w domenę twórczości artystycznej oraz suwerenny obszar życia akademickiego i naukowego.

Pomysł penalizowania debaty na temat historii i zagrożenie więzieniem jej uczestnikom, jeśli odstąpią od zadekretowanej i obowiązującej wykładni przywodzi na myśl najgorsze czasy czerwonego czy brunatnego totalitaryzmu.

Centrum Badań nad Zagładą Żydów wyraża wobec tych wszystkich zagrożeń nie tylko swój najwyższy niepokój, lecz także stanowczy protest. Wzywamy do zaniechania działań prowadzących do destrukcji ładu demokratycznego i kompromitujących Polskę na arenie międzynarodowej. Wzywamy opozycję parlamentarną oraz wszystkie środowiska, w które projektowane zmiany w ustawie o IPN uderzają o przeciwstawienie się jej uchwaleniu przez Sejm.

Członkowie Centrum Badań nad Zagładą Żydów

/Barbara Engelking/

/Agnieszka Haska/

/Jacek Leociak/

/Małgorzata Melchior/

/Alina Skibińska/

/Jan Grabowski/

/Marta Janczewska/

/Dariusz Libionka/

/Jakub Petelewicz/

/Andrzej Żbikowski/

Centrum Badań nad Zagładą Żydów
Instytut Filozofii i Socjologii
Polskiej Akademii Nauk

ul. Nowy Świat 72; pok. 120
00-330 Warszawa

tel.: (48-603) 257 594
fax: (48-22) 826-78-23

centrum@holocaustresearch.pl
www.holocaustresearch.pl